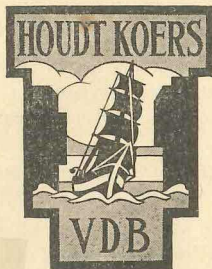

Vrijzinnig-Democratische Bond

Oppericht 17 Maart 1901

STATUTEN EN REGLEMENTEN

Verkoop en handel Vrijz. Dem. Bond
Ant. Heinsiusstraat 87
's-Gravenhage
1931

DNPPh
VDB
1931
001

Not Lendable

VDB
1931

REGLEMENT

op de Federaties en de candidaatstelling voor de
verkiezing van de leden van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal, van de Provinciale
Staten en van de Gemeenteraden.

(KIESREGLEMENT 1930).

(Vastgesteld door de algemeene vergadering van
22 December 1923, laatstelijk gewijzigd door de
algemeene vergadering van 29 November 1930).

§ 1. VAN DE FEDERATIES.

Art. 1. De afdelingen en algemeene leden worden
vereinigd tot de navolgende federaties :

1. Helder
2. Amsterdam
3. Haarlem
4. Zuid-Holland
5. Zeeland
6. Noord-Brabant en Limburg
7. Utrecht
8. Gelderland
9. Overijsel
10. Drenthe
11. Groningen
12. Friesland.

Tot elk der federaties Helder, Amsterdam en Haarlem
behooren de afdelingen en de algemeene leden, gevestigd
binnen den gelijknamigen Kamerkieskring.

Tot elk der overige federaties behooren de afdelingen
en de algemeene leden, gevestigd binnen de provincie of
de provinciën, welker naam de federatie draagt.

Art. 2. De federatievergadering wordt gevormd door
de afgevaardigden der tot de federatie behorende afdeelingen.
Het aantal afgevaardigden door iedere afdeling
aan te wijzen wordt bij federatiereglement vastgesteld.

De binnen het gebied der federatie wonende afdeellingsleden en algemeene leden, alsmede de leden van het hoofdbestuur hebben toegang tot de federatievergadering en mogen daarin aan de discussie deelnemen, doch missen het stemrecht, ten ware zij tot afgevaardigden eener afdeeling mochten zijn benoemd.

Art. 3. Voor ieder afdeellings- en algemeen lid wordt aan de federatiekas jaarlijks een bedrag afgedragen, dat door de federatievergadering wordt vastgesteld. Deze afdracht geschiedt voor afdeellingsleden door de afdeellingskas en voor algemeene leden door de bondskas.

De afdracht, voor afdeellingsleden verschuldigd, wordt door den secretaris-penningmeester van het hoofdbestuur gelijktijdig met de contributie, bedoeld in het derde lid van artikel 15 van het huishoudelijk reglement, geind. Zij wordt, te zamen met de voor de algemeene leden verschuldigde afdracht, zoo spoedig mogelijk door den secretaris-penningmeester van het hoofdbestuur aan den federatiepenningmeester overgemaakt.

Het bepaalde bij het vorig lid blijft buiten toepassing, indien het federatiebestuur den wensch te kennen geeft de contributie voor de federatie zelfstandig te innen.

Art. 4. Aan het hoofd der federatie staat het federatiebestuur.

De samenstelling en de wijze van verkiezing van dat bestuur en de verdere werkwijze der federatie worden met inachtneming der bepalingen van dit reglement en onder goedkeuring van het hoofdbestuur bij federatiereglement geregeld.

Art. 5. De federatievergadering en het hoofdbestuur zijn bevoegd te bepalen, dat de federatie zal worden verdeeld in kringen.

De samenstelling, de werkwijze en de taak van deze kringen worden bij federatiereglement geregeld.

**§ 2. VAN DE CANDIDAATSTELLING VOOR DE
VERKIEZING VAN DE LEDEN VAN DE
TWEEDE KAMER DER STATEN-
GENERAAL.**

Art. 6. Uiterlijk in de maand November van het referendumjaar, waaronder in deze § verstaan wordt het kalenderjaar, voorafgaande aan dat, waarin de periodieke verkiezingen voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal worden gehouden, wordt door de algemeene vergadering van den bond een besluit genomen omtrent het stelsel van candidaatstelling.

Het ontwerp van dat besluit wordt door het hoofd-bestuur in overleg met den partijraad vastgesteld en ten minste vier weken voor den dag der algemeene vergadering ter kennis van de afdeelingen en de algemeene leden gebracht.

Art. 7. Bij het in het vorig artikel bedoeld besluit wordt een beslissing genomen omtrent de navolgende punten :

1°. Of voor het geheele Rijk één gelijklopende lijst van candidaten zal worden ingediend, of voor de afzonderlijke kieskringen of groepen van kieskringen verschillende lijsten;

2°. Of en hoe deze lijsten zullen worden verbonden;

3°. Hoe groot het aantal candidaten op iedere lijst zal zijn;

4°. Of niettegenstaande het niet gelijklopend zijn van de lijsten een of meer plaatsen door denzelfden candidaat (dezelfde candidaten) zullen worden bezet;

5°. Of dezelfde candidaat op verschillende lijsten zal kunnen worden geplaatst;

6°. Of door den partijraad een advies voor het referendum zal worden gegeven en zoo ja, of dit advies al dan niet tot bepaalde punten zal worden beperkt.

Art. 8. De aanwijzing der personen van de candidaten van iedere lijst geschiedt bij referendum.

Dit referendum wordt gehouden onder de leden van den Bond, gevestigd binnen de kieskringen, voor welke

de lijst ,waarop het referendum betrekking heeft, bestemd is.

Indien bij overigens niet gelijklopende lijsten is bepaald, dat een of meer plaatsen dier lijsten door denzelfden candidaat (dezelfde candidaten) zal (zullen) worden ingenomen, wordt voor deze plaats (plaatsen) een afzonderlijk referendum gehouden onder de leden, die gevestigd zijn binnen de kieskringen, waarvoor de betrokken lijsten zullen gelden.

Aan het referendum nemen deel de afdeellingsleden en de algemeene leden, overeenkomstig de bepalingen der artikelen 9, 10 en 11.

Art. 9. Afdeelingen, die over het laatst verlopen boekjaar de afdracht aan de bondskas niet hebben voldaan, zijn van de deelneming aan het referendum uitgesloten.

Afdeelingen, die gedurende het laatst verlopen boekjaar zijn opgericht, mogen slechts aan het referendum deelnemen, indien de afdracht aan de bondskas over het loopende jaar is voldaan.

Afdeelingen, die gedurende het loopend boekjaar zijn opgericht, mogen slechts aan het referendum deelnemen, indien en voor zoover ieder harer leden een bedrag gelijkstaande met de over het loopende boekjaar per lid verschuldigde afdracht in de bondskas wordt gestort. Dit bedrag wordt in mindering gebracht bij de eerstvolgende betaling der verplichte afdracht met dien verstande, dat bij de vaststelling van die afdracht geen rekening wordt gehouden met een na het referendum ingetreden vermindering van het aantal leden.

Afdeelingen, die de bedragen, bedoeld in de eerste drie leden van dit artikel ten deele hebben voldaan, mogen aan het referendum deelnemen, voor zooveel leden als het aantal leden bedraagt, waarvoor de afdracht is betaald.

Is het aantal leden eener afdeeling, welke de afdracht, bedoeld in het eerste of tweede lid van dit artikel ten volle heeft voldaan, op den eersten September van het referendumjaar grooter dan dat, naar hetwelk de laatste afdracht werd betaald, dan ontvangt de afdeeling voor dit meerdere aantal leden niettemin stembiljetten, indien en voor zoover voor ieder dezer leden een bedrag, gelijkstaande met de over het loopend boekjaar per lid ver-

schuldigde afdracht in de bondskas wordt gestort. De tweede zin van het derde lid is hierbij van toepassing.

Het aantal leden, waarvoor een afdeeling stemgerechtigd is, kan echter in geen geval grooter zijn dan het aantal leden, dat op den eersten September van het referendumjaar voorkomt op de ledenlijst der afdeeling, zooals deze lijst aan den secretaris-penningmeester van het hoofdbestuur is opgegeven.

Algemeene leden, die over het loopend boekjaar de contributie niet hebben voldaan, worden eveneens van het referendum uitgesloten.

In zeer bijzondere gevallen kan het hoofdbestuur van deze bepalingen dispensatie verleenen.

Personeele leden, die behooren tot een afdeeling, die van het referendum is uitgesloten, worden met betrekking tot het referendum als algemeene leden behandeld.

Of aan de bepalingen van dit artikel is voldaan, wordt beoordeeld naar den toestand op den eersten September van het referendumjaar.

Art. 10. Zoo spoedig mogelijk na den eersten September van het referendumjaar, stelt de secretaris-penningmeester van het hoofdbestuur een voorloopige lijst vast, vermeldende het aantal leden, waarvoor iedere afdeeling ten hoogste stemgerechtigd is, en meldt aan elk afdeelingsbestuur het voor zijn afdeeling geldende aantal stemmen. Van de verzending van deze kennisgevingen wordt mededeeling gedaan in „De Vrijzinnig-Democraat”.

Gedurende veertien dagen na de dagteekening van het nummer van „De Vrijzinnig-Democraat”, waarin deze mededeeling is opgenomen, kan ieder lid van den bond bij het hoofdbestuur bezwaren inbrengen tegen het aan eenige afdeeling toegekende aantal stemmen. Zoo spoedig mogelijk na het verstrijken van dezen termijn, beslist het hoofdbestuur op de ingebrachte bezwaren en stelt de lijst definitief vast.

Het hoofdbestuur is daarbij bevoegd aan afdeelingen, die niet of niet voor al haar leden stemgerechtigd zijn, op grond van nalatigheid in het betalen der afdracht of het inzenden der ledenlijst, nog een korten termijn toe te staan, om haar verzuim te herstellen.

Art. 11. Met inachtneming van het krachtens de in het vorig artikel vastgestelde lijst bepaalde maximum zijn

stemgerechtigd alle leden eener afdeeling, die op den eersten September van het referendumjaar op de ledenlijst der afdeeling voorkomen.

Is het aantal op deze lijst voorkomende leden grooter dan het aantal stemgerechtigde leden der afdeeling, dan wordt het stemrecht tot het voor de afdeeling bepaalde maximum beperkt tot de leden, die het langst bij den bond zijn aangesloten. Indien niet voldoende blijkt, welke leden het langst bij den bond aangesloten zijn, beslist het lot.

In afwijking van de bepalingen van de eerste twee leden van dit artikel en van artikel 9 zijn de afdeelingsleden, die tevens personeel lid zijn en hun contributie als zoodanig over het referendumjaar voor den eersten September van dat jaar hebben voldaan, in ieder geval stemgerechtigd. Het aantal stemgerechtigde leden der afdeeling wordt daartoe met het getal van deze leden vermeerderd.

Art. 12. Zoo spoedig mogelijk na het vaststellen van het besluit bij artikel 6 bedoeld, wordt door het hoofdbestuur een termijn bepaald, binnen welken de voorloopige kandidaten moeten worden gesteld.

De voorloopige kandidaatstelling geschiedt door de inzending aan den secretaris-penningmeester van het hoofdbestuur namens tenminste één federatie of ten minste vijf afdeelingen van een schriftelijke verklaring, inhoudende de namen der kandidaten en de lijsten, waarvoor zij worden kandidaat gesteld. Daarbij wordt overgelegd de door den kandidaat ondertekende verklaring, dat hij bereid is een eventueele candidatuur te aanvaarden. Het model van deze verklaring wordt door het hoofdbestuur vastgesteld.

Dezelfde persoon kan voor verschillende lijsten gelijktijdig worden kandidaat gesteld, indien en voorzover hij zich bereid verklaart deze candidaturen, met inachtneming van het bepaalde bij artikel 28 eventueel te zullen aanvaarden.

Door dezelfde federatie of dezelfde afdeeling mogen niet meer kandidaten worden gesteld dan het aantal plaatsen bedraagt, dat bij het referendum, waarvoor de kandidaatstelling geschiedt, moet worden vervuld.

Art. 13. Zoo spoedig mogelijk nadat de in het eerste lid van het vorig artikel vermelde termijn is verstreken, zendt de secretaris-penningmeester van het hoofdbestuur de op de candidaatsstelling betrekking hebbende stukken aan de commissie voor de candidaatsstelling, bestaande uit drie leden, door het hoofdbestuur te benoemen.

Deze commissie beslist in hoogsten aanleg over de geldigheid der candidaatsstelling. Zij verklaart ongeldig de candidaatsstelling van personen, die niet de verklaring hebben afgelegd, vermeld in het tweede lid van art. 12 of die geen lid van den bond zijn.

Art. 14. De commissie neemt haar beslissing zoo spoedig mogelijk en doet terstond daarna aan den secretaris-penningmeester van het hoofdbestuur toekomen een lijst van de door haar gehandhaafde candidaten, voor zoo-veel noodig gesplitst naar de verschillende lijsten.

Zoodra hij deze lijst heeft ontvangen, doet de secretaris-penningmeester van het hoofdbestuur de stembiljetten gereedmaken en verzenden.

Voor zoover ten gevolge van splitsing der voorloopige candidaten naar de verschillende lijsten afzonderlijke stemmingen noodig zijn, worden voor de verschillende stemmingen biljetten vervaardigd van verschillende kleur en door verschillende letters aangeduid.

Art. 15. Indien door de algemeene vergadering is bepaald, dat voor het referendum door den partijraad een advies zal worden gegeven, heeft de verzending der stembiljetten, in het vorig artikel bedoeld, niet plaats, voor dit advies is vastgesteld en wordt het advies op de stembiljetten vermeld.

Bij de vaststelling van het advies onthouden de leden van den partijraad, die tevens op de lijst der voorloopige candidaten voorkomen, zich van stemming.

Art. 15 bis. Wanneer bij een candidaatsstelling, die niet geschiedt voor alle kieskringen te zamen, tusschen de algemeene vergaderingen der bij die candidaatsstelling betrokken federaties overeenstemming bestaat omtrent een aan haar leden uit te brengen advies, wordt dit advies op de stembiljetten vermeld.

Is blijkens dit advies volledige overeenstemming tus-

schen deze federaties aanwezig, omtrent de personen der candidaten en hun volgorde op de lijst, dan kunnen de federaties gemeenschappelijk aan het hoofdbestuur verzoeken om de lijst overeenkomstig het advies vast te stellen, zonder dat een referendum wordt gehouden.

Van een dergelijk verzoek wordt door het hoofdbestuur onverwijld mededeeling gedaan aan alle afdelingen, behoorende tot de betrokken federaties, onder mededeeling van een door het hoofdbestuur te bepalen termijn, welke niet korter dan veertien dagen mag zijn, om van haar bezwaren mededeeling te doen. Indien binnen dien termijn bezwaren worden ingebracht door een of meer afdelingen, die te zamen tenminste een tiende gedeelte van het aantal bij het referendum betrokken stemgerechtigde leden tellen, wordt terstond tot het houden van het referendum overgegaan. Blijkt dit niet het geval, dan stelt het hoofdbestuur, onmiddellijk na afloop van den termijn, de lijst overeenkomstig het advies definitief vast.

Art. 16. Op de biljetten werden de namen der voorloopige candidaten geplaatst in alphabetische volgorde.

Voor den naam van iederen candidaat wordt een stemvierkant geplaatst. De stemming geschiedt door in die stemvierkanten nummers te plaatsen, met dien verstande, dat de candidaat, dien de stemgerechtigde de eerste voorkeur wenscht te geven met nummer 1 wordt aangeduid, dien hij de tweede voorkeur wenscht te geven met nummer 2 en zoo vervolgens. Het nummeren van alle candidaten van het stembiljet is daarbij niet vereischt.

Art. 17. De secretarissen der afdelingen ontvangen van ieder stembiljet zooveel exemplaren als het aantal stemgerechtigde leden hunner afdeling bedraagt. De stemgerechtigde algemeene leden ontvangen van ieder stembiljet één exemplaar.

Van de verzending der stembiljetten wordt mededeeling gedaan in „De Vrijzinnig-Democraat”. Afdelingssecretarissen of algemeene leden, die meenen ten onrechte geen of te weinig stembiljetten te hebben ontvangen, kunnen binnen vijf dagen na de dagteekening van het nummer van „De Vrijzinnig-Democraat”, waarin deze mededeeling is opgenomen, in beroep komen bij het dagelijksch bestuur, dat onverwijld op dit beroep beslist.

De secretarissen der afdelingen deelen de stembiljetten terstond, nadat zij die ontvangen hebben, aan de stemgerechtigde leden hunner afdeling uit. Een lid eener afdeling, dat meent ten onrechte geen stembiljet ontvangen te hebben, kan binnen den in het vorig lid bedoelden termijn in beroep komen bij het dagelijksch bestuur, dat onverwijld op dit beroep beslist.

Art. 18. Bij ieder stel stembiljetten behooren twee enveloppen. De eerste enveloppe is bestemd om daarin de stembiljetten te sluiten, nadat ze zijn ingevuld. Op deze enveloppe mag geenerlei aanduiding voorkomen, aangevende van wien de biljetten afkomstig zijn.

De biljetten, gesloten in de eerste enveloppe, worden vervolgens gesloten in de tweede enveloppe. De tweede enveloppe wordt geadresseerd aan den secretaris der afdeling of voor zoover de algemeene leden, bedoeld in het eerste lid van het vorige artikel betreft, aan den voorzitter der commissie van stemopneming.

Art. 19. Door de zorg van den secretaris der afdeling of voor zoover de algemeene leden betreft van den secretaris-penningmeester van het hoofdbestuur wordt vóór de uitzending der stembiljetten en de buitenste enveloppe naam en woonplaats of het nummer der ledenlijst vermeld van het lid, voor wien deze enveloppe bestemd is. Bij de inzending van het stembiljet zet dit lid op de buitenste enveloppe zijn handteekening. Biljetten gesloten in enveloppen, waarop deze handteekening niet voorkomt, zijn niet geldig.

De secretaris der afdeling ziet bij de terugontvangst der biljetten nauwkeurig toe of aan het voorschrift van het vorig lid voldaan is. Ten aanzien van de enveloppen, waarop de handteekening niet voorkomt, verleent hij zijn medewerking tot herstel van het verzuim.

Art. 20. De secretaris der afdeling mag de buitenste enveloppe niet openen. Hij verzamelt alle enveloppen, sluit ze in een pakket en verzendt dit aangeteekend aan den voorzitter der commissie van stemopneming. De voorzitter bewaart alle door hem ontvangen pakken stembiljetten en afzonderlijke stembiljetten van algemeene leden onge-

opend, totdat de zitting van de commissie van stemopneming wordt aangevangen.

Art. 21. Het hoofdbestuur bepaalt het aantal, de samenstelling, het ressort en de plaats van bijeenkomst der commissies van stemopneming. Een voorloopig candidaat kan geen lid van een commissie zijn.

Art. 22. Bij de verzending der stembiljetten wordt de door het hoofdbestuur bepaalde datum medegedeeld, voor welken de ingevulde biljetten in het bezit van den voorzitter der commissie van stemopneming moeten zijn. Stembiljetten na dien datum binnenkomende worden buiten aanmerking gelaten, indien zij worden ontvangen op een tijdstip, waarop de commissie reeds met haar werkzaamheden is begonnen.

Art. 23. Zoo spoedig mogelijk na het verstrijken van den datum in het vorig artikel vermeld, vangt de commissie van stemopneming haar werkzaamheden aan. Zij opent daartoe de pakken van de afdelingssecretarissen ontvangen en overtuigt zich of alle buitenste enveloppen voldoen aan het voorschrift van artikel 19, eerste lid. Enveloppen, die daaraan niet voldoen legt zij ongeopend ter zijde.

Art. 24. Vervolgens verwijdert de commissie van stemopneming de buitenste enveloppen, mengt daarna de binnenste enveloppen dooreen en gaat na die dooreenmenging over tot het openen dezer enveloppen.

Indien bij het openen der enveloppen blijkt, dat één enveloppe meer stembiljetten bevat dan door één lid mogen worden ingevuld, worden de in deze enveloppe gesloten biljetten als ongeldig ter zijde gelegd.

De geldige en ongeldige stembiljetten en de ongeopende enveloppen worden, iedere groep afzonderlijk verpakt, door de commissie van stemopneming zoo spoedig mogelijk en in ieder geval vóór een door het hoofdbestuur te bepalen datum, toegezonden aan de in het volgend artikel vermelde centrale commissie, vergezeld van een proces-verbaal, waarvan het model door het hoofdbestuur wordt vastgesteld.

Art. 25. De vaststelling van den uitslag der stemming geschiedt overeenkomstig de bepalingen van volgend artikel door een centrale commissie van stemopneming, welker samenstelling en plaats van bijeenkomst door het hoofdbestuur wordt bepaald.

Indien meer dan één referendum moet worden gehouden, kan het hoofdbestuur voor ieder referendum een afzonderlijke centrale commissie benoemen.

Art. 26. De biljetten worden zooveel malen opgenomen als het aantal aan te wijzen kandidaten bedraagt. Loopt de stemming niet alleen over de aanwijzing van de personen der kandidaten, doch tevens over hun volgorde, of loopt zij uitsluitend over die volgorde, dan worden de aangewezen kandidaten gerangschikt in de volgorde, waarin zij bij de achtereenvolgende opnemingen zijn aangewezen.

Bij iedere opneming wordt ieder biljet aangemerkt als een stem voor den voorloopigen candidaat, die de hoogste voorkeurstem heeft verkregen en die nog niet bij een vorige opneming is aangewezen verklaard.

Aangewezen is de voorloopige candidaat, die een aantal stemmen heeft verkregen, gelijk aan de volstreckte meerderheid der bij de opneming in aanmerking komende geldige biljetten.

Heeft bij eenige opneming geen der voorloopige kandidaten een zoodanig aantal stemmen verkregen, dan valt de voorloopige candidaat met het geringste aantal stemmen af en worden zijn stemmen overgedragen op de overige nog niet aangewezen kandidaten. Daartoe wordt ieder zijner biljetten toegedeeld aan den daarop op hem volgenden nog niet aangewezen candidaat. Blijkt, dat ook na deze verdeling door geen der voorloopige kandidaten de volstreckte meerderheid is verkregen, dan valt de voorloopige candidaat, die thans het geringste aantal stemmen heeft, eveneens af en wordt met zijn biljetten op overeenkomstige wijze gehandeld. Het voorgaande vindt zoo vaak toepassing, dat door een der kandidaten een volstreckte meerderheid wordt verkregen.

Een afgefallen candidaat wordt, voor den duur der opneming bij welke hij afgefallen is, geacht niet meer op de stembiljetten voor te komen. Bij gelijk aantal stemmen van twee of meer kandidaten met het geringste aantal

stemmen, alsmede bij gelijk aantal stemmen van twee het laatst overblijvende kandidaten beslist het iot.

Zijn niet alle kandidaten van een stembiljet genummerd, dan wordt de stemgerechtigde geacht aan de genummerde kandidaten de voorkeur te geven boven de niet genummerde en wordt het biljet, ook voor het bepalen der volstreckte meerderheid, buiten aanmerking gelaten, indien de volgorde van voorkeur tusschen niet genummerde kandidaten moet worden vastgesteld.

Art. 27. De centrale commissie van stemopneming maakt van den uitslag onverwijld een proces-verbaal op, dat wordt medegedeeld aan het hoofdbestuur, dat voor publicatie zorgt draagt.

De stembiljetten worden door den voorzitter der commissie in een verzegeld pakket bewaard, totdat de officieele candidaatstelling heeft plaats gehad.

Art. 28. Indien dezelfde persoon is aangewezen voor twee of meer plaatsen, die niet gelijktijdig door hem kunnen worden ingenomen, verklaart hij binnen een door het hoofdbestuur te bepalen termijn, voor welke plaats of voor welke voor gelijktijdige bezetting vatbare plaatsen, hij de candidatuur aanneemt.

Laat hij dezen termijn zonder beslissing voorbijgaan, dan wordt de beslissing door het hoofdbestuur genomen.

Voor de tengevolge van deze beslissing of om andere redenen openvallende plaatsen wordt een andere candidaat aangewezen door een nieuwe opneming der op de plaats betrekking hebbende stembiljetten overeenkomstig het bepaalde bij artikel 26.

Indien hetzij tengevolge van een te gering aantal voorloopige kandidaten, hetzij tengevolge van gebrek aan tijd met het oog op de officieele candidaatstelling, een en ander te beoordeelen door het hoofdbestuur, aan het voorschrift van het vorig lid niet kan worden voldaan, wordt de plaats niet vervuld en schuiven de kandidaten, voorkomende op de daaropvolgende plaatsen der lijst ieder een plaats op.

Art. 29. De algemeene vergadering, bedoeld in artikel 6, wordt ingeval van ontbinding van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zoo spoedig mogelijk bijeengeroepen. De

vergadering is in dat geval bevoegd alle afwijkingen van dit reglement te bevelen, die door den korten termijn der officieele candidaatstelling zijn vereischt. De candidatenlijst of de candidatenlijsten kunnen dan zelfs bij besluit der vergadering in haar geheel worden vastgesteld.

Art. 30. De secretaris-penningmeester van het hoofdbestuur draagt zorg, dat de gestelde kandidaten in de aangewezen volgorde worden gebracht op de door de Kieswet voorgeschreven officieele formulieren van candidaatstelling en zendt deze formulieren vergezeld van de verklaringen bedoeld in art. 39 dier wet toe aan de besturen der afdeelingen, gevestigd in de hoofdplaatsen der kieskringen, waarin de lijst moet worden ingediend. Deze besturen belasten zich met de indiening der lijsten en nemen daarbij de aanwijzigingen in acht, die in het belang van een richtig verloop der candidaatstelling door den secretaris-penningmeester van het hoofdbestuur worden gegeven.

Als gemachtigde voor de verbinding der lijsten wordt de secretaris-penningmeester van het hoofdbestuur en als plaatsvervangend gemachtigde de secretaris der afdeeling 's-Gravenhage aangewezen.

§ 3. VAN DE CANDIDAATSTELLING VOOR DE VERKIEZING VAN DE LEDEN DER PROVINCIALE STATEN.

Art. 31. De zorg voor de regeling der candidaatstelling voor de verkiezing van de leden der Provinciale Staten wordt opgedragen aan de federaties.

In de provincie Noord-Holland wordt voor het overleg tusschen de drie federaties dier provincie een commissie ingesteld, bestaande uit een voorzitter, door het hoofdbestuur uit zijn midden te benoemen, en zes leden, waarvan twee te benoemen door elk der drie federatiebesturen.

Art. 32. Uiterlijk in de maand October van het referendumjaar, waaronder in deze § verstaan wordt het kalenderjaar, voorafgaande aan dat, waarin de periodieke verkiezingen voor de Provinciale Staten worden gehouden,

wordt door de federatievergadering een besluit genomen omtrent het stelsel van candidaatsstelling.

Het ontwerp van dat besluit wordt door het federatiebestuur vastgesteld na overleg met de besturen der kringen, indien deze er zijn. Het wordt ten minste vier weken voor den dag der federatievergadering ter kennis van de afdeelingen en de algemeene leden gebracht.

Art. 33. Bij het in het vorig artikel bedoeld besluit wordt een beslissing genomen, omtrent de navolgende punten :

- 1°. Of voor de geheele provincie één gelijkkluidende lijst van candidaten zal worden ingediend, of voor de afzonderlijke kieskringen of groepen van kieskringen verschillende lijsten;
- 2°. Of en hoe de lijsten zullen worden verbonden;
- 3°. Hoe groot het aantal candidaten op iedere lijst zal zijn;
- 4°. Of niettegenstaande het niet gelijkkluidend zijn van de lijsten een of meer plaatsen door denzelfden candidaat (dezelfde candidaten) zullen worden bezet;
- 5°. Of dezelfde candidaat op verschillende lijsten zal kunnen worden geplaatst.

De federatie Noord-Brabant en Limburg neemt afzonderlijke besluiten ten aanzien van elk dezer beide provincies. Aan de stemming over elk dezer besluiten nemen alleen deel de afgevaardigden der afdeelingen uit de provincie, voor welke het besluit zal gelden.

Art. 34. De aanwijzing der personen van de candidaten van iedere lijst geschiedt bij referendum. Dit referendum wordt gehouden onder de afdeelings- en algemeene leden, gevestigd binnen de kieskringen voor welke de lijst, waarop het referendum betrekking heeft, bestemd is.

Op dit referendum vinden de bepalingen van artikel 8, derde en vierde lid, en van de artikelen 9, 10 en 11 overeenkomstige toepassing.

Art. 35. Zoo spoedig mogelijk na het vaststellen van het besluit in artikel 32 bedoeld, wordt door het federatiebestuur een termijn bepaald, binnen welke de voorloopige candidaten moeten worden gesteld. De voorloopige can-

didaatstelling geschiedt door de inzending aan den secretaris der provinciale federatie namens ten minste één statenkringfederatie of ten minste twee afdelingen van een schriftelijke verklaring, inhoudende de namen der candidaten en de lijsten, waarvoor zij worden candidaat gesteld. Daarbij wordt overlegd de door den candidaat onderteekeude verklaring, dat hij bereid is een eventueele candidatuur te aanvaarden.

Dezelfde persoon kan voor verschillende lijsten gelijktijdig worden candidaat gesteld, indien en voor zoover hij zich bereid verklaart deze candidaturen met inachtneming van het bepaalde bij artikel 28 eventueel te aanvaarden.

Door dezelfde statenkringfederatie of dezelfde afdeling mogen niet meer candidaten worden gesteld, dan het aantal plaatsen bedraagt, dat bij het referendum, waarvoor de candidaatstelling geschiedt, moet worden vervuld.

Artikel 36. Zoo spoedig mogelijk nadat de in het eerste lid van het vorig artikel vermelde termijn verstreken is, zendt de federatiesecretaris de op de candidaatstelling betrekking hebbende stukken aan de commissie voor de candidaatstelling, bestaande uit drie leden, door het federatiebestuur te benoemen.

Deze commissie beslist in hoogsten aanleg over de geldigheid der candidaatstelling. Zij verklaart ongeldig de candidaatstelling van personen, die niet de verklaring hebben afgelegd, dat zij de candidatuur aanvaarden, of die geen lid van den bond zijn.

Art. 37. De commissie neemt haar beslissing zoo spoedig mogelijk, en doet terstond daarna aan den federatiesecretaris toekomen een lijst van de door haar gehandhaalde voorloopige candidaten, voor zooveel noodig gesplitst naar de verschillende lijsten.

Art. 38. Zoo spoedig mogelijk, nadat de in het vorig artikel bedoelde opgave is ontvangen, doet de federatiesecretaris de stembiljetten gereedmaken en verzenden.

Op de stemming vinden de bepalingen van de artikelen 14, laatste lid, en 15bis tot en met 28 overeenkomstige toepassing, met dien verstande, dat hetgeen krachtens de bepalingen der artikelen 19, 21, 22, 25, 27 en 28 is

opgedragen aan het hoofdbestuur wordt verricht door het federatiebestuur en hetgeen is opgedragen aan den secretaris-penningmeester van het hoofdbestuur vericht wordt door den secretaris der federatie.

Art. 39. Het federatiebestuur geeft de noodige voorschriften voor de samenstelling en de indiening der officiele kandidatenlijsten en voor de aanwijzing van de gemachtigden en plaatsvervangend gemachtigden voor de verbinding der lijsten.

Het draagt daarbij zorg, dat zoo eenigszins mogelijk, ook in kringen, waarin geen afdeling bestaat, een lijst wordt ingeleverd.

Bij de uitvoering der bepalingen van dit artikel worden de aanwijzingen in acht genomen, die in het belang van een richtig verloop der candidaatsstelling door den secretaris-penningmeester van het hoofdbestuur worden gegeven.

§ 4. VAN DE CANDIDAATSTELLING VOOR DE VERKIEZING VAN DE LEDEN DER GEMEENTERADEN.

Art. 40. Uiterlijk in de maand Januari van het jaar waarin de periodieke verkiezingen voor de leden der Gemeenteraden worden gehouden, wordt door de afdeelsvergadering bepaald, hoe groot het aantal kandidaten zal zijn.

Bestaat in een gemeente meer dan een afdeling, dan vergaderen de leden van de verschillende afdelingen gezamenlijk, alsof zij slechts één afdeling vormden, en wordt de taak, die bij dit reglement aan het afdeelsbestuur is opgedragen, vervuld door een door de gecombineerde afdeelsvergadering aan te wijzen commissie.

Art. 41. De aanwijzing der personen van de kandidaten geschiedt bij een referendum, te houden onder alle leden der afdeling.

Art. 42. Zoo spoedig mogelijk na het nemen van het besluit in artikel 40 bedoeld, wordt door het afdeelsbestuur een termijn bepaald, binnen welken de voorloopige kandidaten moeten worden gesteld.

De voorloopige candidaatstelling geschiedt door inzend-
ding aan den afdeulingssecretaris namens een door het
reglement der afdeeling te bepalen aantal leden van
een schriftelijke verklaring, inhoudende de namen der
candidaten. Daarbij wordt overgelegd de door den candi-
daat onderteekende verklaring, dat hij bereid is een even-
tueel candidatuur te aanvaarden.

Art. 43. Zoo spoedig mogelijk nadat de in het eerste
lid van het vorig artikel vermelde termijn verstreken is,
zendt de afdeulingssecretaris de op de candidaatstelling
betrekking hebbende stukken aan de commissie voor de
candidaatstelling, bestaande uit drie leden, door het af-
deulingsbestuur te benoemen.

Deze commissie beslist in hoogsten aanleg over de
geldigheid der candidaatstelling. Zij verklaart ongeldig
de candidaatstelling van personen, die niet de verklaring
hebben afgelegd, dat zij de candidatuur aanvaarden.

Art. 44. De commissie neemt haar beslissing zoo
spoedig mogelijk en doet terstond daarna aan den afdee-
lingssecretaris toekomen een lijst van de door haar gehand-
haafde voorloopige candidaten.

Art. 45. Zoo spoedig mogelijk, nadat de in het vorig
artikel bedoelde opgave is ontvangen, doet de afdeulings-
secretaris de stembiljetten gereedmaken en verzenden.

Op de stemming vinden de bepalingen van de artikelen
14, laatste lid, 16 en 18 tot en met 28 overeenkomstig toe-
passing, met dien verstande, dat hetgeen krachtens de
bepalingen van die artikelen is opgedragen aan het hoofd-
bestuur wordt verricht door het afdeulingsbestuur en het-
geen is opgedragen aan den secretaris-penningmeester
van het hoofdbestuur wordt verricht door den afdeulings-
secretaris en dat de werkzaamheden der commissie van
stemopneming mede aan de centrale commissie van stem-
opneming kunnen worden opgedragen.

SLOTBEPALING.

Art. 46. Dit reglement kan worden aangehaald als
„Kiesreglement 1930”.